

TRAFIKKSIKKERHET I EVENTYRSKOGEN BARNEHAGE

**EVENTYRSKOGEN
BARNEHAGE**
- gir omsorg, trygghet, glede
og voksne tilstede

Trafikk i barnehagen

- Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar og omfatter fysiske tiltak, fartsgrenser, sikker transport, sikkerhetsutstyr og trafikkforståelse.
- Grunnlaget for holdninger til sikkerhet legges i barneårene og derfor må trafikk som tema starte tidlig.
- Voksne er rollemodeller og har ansvar for at barn og unge utvikler evne til refleksjon, riskoforståelse, til å ta andres perspektiv og til å samarbeide.

Foreldreansvar

- Kjør etter fartsgrensen – eller med aktsomhet
- La ikke barna gå utenfor grinda før dere selv er med
- Ikke la nøkkelen stå i tenninga
- Å la bilen gå på tomgang er forbudt i Norge - forurensingsloven
- Sikring av barn i bilen – ikke sikring er omsorgssvikt – barnehagens plikt er å melde til barnevernet hvis vi vet om omsorgssvikt
- Ikke lær barna å åpne porten selv
- Vær gode rollemodeller – ikke hopp over porten f.eks.

Trafikk i rammeplanen

Trygg Trafikk anbefaler at alle barnehager omtaler trafikksikkerhet i sine årsplaner.

Barnehagen har ansvar for barnas sikkerhet, og det er mange muligheter til å knytte trafikk til Rammeplanen for barnehager. Ved å ha trafikk som tema i årsplanen og som en del av [HMS rutinene](#) legges det gode føringer for at barnehagen arbeider systematisk med trafikkforståelse og trafikksikkerhet i hverdagen.

Kommunikasjon, språk og tekst

- Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.
- I trafikkopplæringen er det noen grunnleggende begreper knyttet til trafikanter, regler, sikkerhetsutstyr, kjøretøy og fysisk miljø. Hva er trygt og hva er farlig?
- Ute i trafikken snakker vi om det vi ser, og inne kan vi knytte kommunikasjonen til barnas opplevelser, bilder, musikk, fortellinger og digitale hjelpemidler. Gjentakelser er viktig.

- Viktig å knytte huskereglene til konkrete kjennemerker i nærmiljøet – for eksempel: når vi går *til* butikken skal vi alltid gå på den siden av veien der barnehagen ligger, og når vi går *tilbake* skal vi gå langs det gule gjerdet.
- Trafikkopplæring er mer enn å huske regler. For å skape motivasjon og interesse, involverer vi barna i tekstskaping og fortellinger – for eksempel: «Trafikk er...», «Hvis jeg fikk bestemme over trafikken...».
- Sanger og dikt kan gjøre det lettere å lære huskereglene i trafikken.

Kropp, bevegelse og helse

- Kroppsbeherskelse, motoriske ferdigheter og bruk av sansene er viktig i trafikken. Vi bruker syn og hørsel for å orientere oss.
- Ute i trafikken kan vi legge inn enkle oppmerksomhetsøvelser – for eksempel hvor mange skilt vi ser på vei til butikken.
- Lytteleker kan gjøres både ute og inne. Det kan være vanskelig for barn å lokalisere hvor lyder kommer fra. La barna øve på dette, og legg merke til lyden når biler kjører fort/sakte/bremses.
- Når det er mørkt, er det vanskelig å se hverandre i trafikken. Vi kan ta frem forskjellige typer reflekser, og bruk lommelykt til å vise effekten.

Kunst, kultur og kreativitet

- Barn kommuniserer inntrykk og uttrykk gjennom kunst, kultur og kreativitet også på området trafikk.
- Barn lærer når de leker. Ofte gjenforteller de egne opplevelser og bearbejder følelser. I leken er det muligheter til å observere barnas egne uttrykksformer. Trafikklek kan være spontan og barnestyr, eller den kan være mer arrangert og voksenstyrt.
- Skapende virksomhet rundt trafikk som tema kan gjøres som individuelt arbeid eller i fellesskap med bruk av tegning, form, farge, collage og modeller.
- Her kan det også være forskjellige grader av voksenstyring – noen oppgaver kan være igangsettere – for eksempel introduksjon til en tegning slik: «Det var helt mørkt da Ida skulle hjem fra barnehagen.»

Natur, miljø og teknikk

- Barn skal få innsikt i naturens forandringer gjennom året.
- Når det blir mørkt om høsten, må refleksene frem.
- I tillegg kan det være tåke og regn som ødelegger sikten.
- Når snøen kommer, blir det glatt og vanskeligere å gå og kjøre.

Gangfeltet blir kanskje borte under snøen, og fortauet blir smalere. Store måkebiler kan komme der fotgjengerne går.

- Når våren kommer, er det mange fler syklistere ute på veiene igjen.
- Vi snakker om forandringene som følger årstider og vær. Vi knytter læringen til barnas erfaringer og spørsmål.
- Vi finner eksempler på tekniske løsninger som er relevante. Trafikklys styres automatisk, og noen av dem har lydsignal. Hva skjer når lyset skifter fra grønt til rødt?
- Vi snakker om gult lys, blinkende grønn mann, signalanlegget ved en togovergang eller det som er aktuelt.
- Andre eksempler på emner kan være: Hva betyr det at en bil bruker blinklyset? Hva slags utstyr er det på en sykkel? Hvorfor skal vi bruke hjelm på sykkel?

Etikk, religion og filosofi

- Normer og verdier ligger til grunn for våre valg som trafikanter.
- Trafikken er et samspill mellom mange forskjellige deltagere. En god trafikant må hele tiden kunne ta selvstendige valg og gjøre egne vurderinger.
- Vi skal dele plassen med andre, hjelpe hverandre, vise hensyn, vente på tur, følge regler, beherske følelser og inngå kompromisser.
- Det er viktigere å tenke på plikter enn rettigheter i trafikken.
- Barn lærer først og fremst av det vi gjør, og derfor er det så viktig at vi er konsekvente og oppmerksomme på hva vi gjør i praksis. Vi snakker med barna om regler, hvorfor vi har regler, hva som skjer når vi bryter regler og hva vi kan gjøre hvis vi ser noen andre bryte regler.

Nærmiljø og samfunn

- Trafikken er en viktig del av barnas nærmiljø. Barn er i trafikken hver dag, som fotgjengere, passasjerer og kanskje på sykkel.
- Vi kan velge ut noen steder vi ofte går med barnehagen, og innarbeide faste og gode rutiner for sikkerhet og trivsel.
- Vi snakker om hvem de andre trafikantene er, hvor vi tror de skal og hvordan de kommer seg frem i trafikken.
- Vi lar barna fortelle hvordan de andre i familien kommer seg til barnehage, skole og jobb.
- Offentlig kommunikasjon med buss og bane, yrkestransport og utrykningskjøretøy hører til forståelse av samfunnets infrastruktur og transportbehov.

Antall, rom og form

- Dette fagområdet inviterer til å se på skilt, symboler og veioppmerking i trafikken.
- Vi velger ut det som er mest aktuelt for barna, som gangfelt, gang- og sykkelvei, fortau og lyskryss.
- Vi studerer formene på trafikkskiltene, sorterer og grupperer dem sammen med barna.
- Vi finner andre ting å kategorisere i trafikken – vi kan for eksempel sortere ting etter kan det kan være farge, form, antall, funksjonalitet, trafikantgrupper, kjøretøy osv.
- Til dette fagområdet hører også plassering, orientering og lokalisering. Venstre og høyre er vanskelig som relative begreper, men i trafikkbildet ligger det mange muligheter til å snakke om for eksempel størrelser, retninger, foran, bak, ved siden av, over, under, innerst, ytterst, raskere og langsommere.

Helse, miljø og sikkerhet i barnehager og skoler

- I følge forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, skal virksomhetene drives slik at skader og ulykker forebygges

Trygg Trafikk anbefaler at:

- Rutiner for trafiksikkerhet innarbeides i internkontrollsystemet i tråd med forskrift om miljørettet helsevern for barnehager og skoler.
- Virksomhetens rutiner for trafiksikkerhet gjennomgås årlig med foreldre, ansatte og i samarbeidsutvalg.
- Det stilles krav til busselskaper og drosjer om belter og trafiksikker adferd ved kjøp av transporttjenester.
- Barnehagen utarbeider rutiner for å ivareta rutiner på turer til fots, i bil eller buss eller annen kollektivtransport.

Barn i trafikken

- Barn er impulsive. De har lett for å glemme at de er i ferd med å krysse veien hvis de oppdager noe spennende.
- Før 7-årsalderen er barnas tenkning konkret og bundet til det som skjer her og nå. De er opptatt av situasjonen i øyeblikket, og har problemer med å forestille seg en situasjon uten selv å være i den. Derfor har de også liten evne til å forutsi hendelser eller til å overføre erfaringer fra andre situasjoner.

Ikke små voksne

- Barna oppfatter omgivelsene med seg selv som utgangspunkt. For eksempel kan barn ha vanskelig for å forstå at bilføreren ikke ser dem i mørket, når de selv kan se lysene fra billyktene. De forstår ikke at føreren kan være opptatt av andre forhold i trafikken, og at de derfor heller ikke legger merke til dem.
- For å lære barna ferdes i trafikken må vi se omgivelsene gjennom deres øyne. Små barn har ikke evne til å tenke og handle som voksne. Det kan være vanskelig for barna å se over parkerte biler og brøytekanter, og fordi de er lave er det også vanskeligere for andre trafikanter å se dem

Syn og hørsel

- Selv om barna kan løpe og gå, har de ikke samme evne til å stoppe brått ved behov. Det er en viktig ferdighet som først utvikles ved 9-årsalderen.
- Syn og hørsel avgjør hva vi får med oss i trafikken. Ved siden av å se, må vi tolke det vi ser. Den evnen er først ferdig utviklet i 15-årsalderen.
- Å kjenne igjen og høre hvor lydene kommer fra er viktig, og bidrar til at vi kan si noe om fart og avstand til bilen.
- Først ved 10-årsalderen er barna i stand til å utnytte informasjonen fra hørsel og syn fullt ut.

Kriterier for barnehagen

- Barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.
- Barnehagen stiller krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester.
- Barnehagens ansatte kjenner rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer.
- Barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller kollektivtransport.
- Trafikkopplæringen i barnehagen
- Barna lærer trafikkregler for fotgjengere.
- Barna lærer om bruk av sansene sine i trafikken.
- Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelme og reflekser.
- Samarbeid mellom barnehage og hjem
- Barnehagen har rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port. Disse gjennomgås årlig med foreldre og ansatte.
- Barnehagen påvirker foreldrene til å sikre barna på vei til og fra barnehagen.
- Trafikksikkerhet og trafikkopplæring er et årlig tema på foreldremøter.

Rutiner på tur

- **Småbarn: Maks 3 barn** pr voksen på tur i nærmiljøet.
- **Storebarn: Maks 6 barn** pr voksen på tur i nærmiljøet

Felles rutiner for alle:

- Unngå bruk av vikar på tur dersom det er mulig. Pedagogisk leder eller dens stedfortreder har ansvar for å vurdere dette. Hver avdeling skal ha egne retningslinjer på hvordan ansvarsfordeling er både med og uten vikar.
- Dersom to av de fast ansatte er borte, skal det vurderes sterkt om det er forsvarlig å gå på tur, om det er en tur som er viktig å gjennomføre. Eventuelt kan vi byttelåne en fast voksen fra en av de andre avdelingene som kjenner barna og rutinene på avdelingen.
- Det skal avklares på turen hvem som har ansvar for gjennomføringen.
- Førstehjelpsskrin skal være med
- Telefonliste og (privat) mobiltelefon skal medbringes.
- Vi går en voksen framme og en bakerst, og resten strategisk plassert mellom disse hvis vi er flere.
- Gi beskjed på morgenmøte hvor en skal gå på tur
- Ved turer til sjø, vann skal minimum en voksen ha livredderkurs godkjent. Alle barna skal ha redningsvest.
- På turen skal barna holde seg i den rekkevidde at de hele tiden kan se en voksen fra barnehagen.
- Langs trafikkert vei skal barna gå innerst og den voksne ytterst på vei eller fortau.
- Ansatte som skal på tur med barn skal ha oppdatert førstehjelpskurs. Barnehagen arrangerer kurs hvert år
- Ringevikarer skal ikke gå på tur alene med barn.
- Rutine fra beredskapsplan over hva vi skal gjøre dersom barn blir borte eller skader seg alvorlig”, skal være med i sekken.
- Forberede deg godt til turen. Foreta risikovurdering.
- Avdelingen fordeler ansvar for enkeltbarn og grupper av barn etter hva som er mest hensiktsmessig.
- Personalet skal til enhver tid vite hvor barna er og ha oversikt over hvor mange de er, det betyr jevnlig telling av barn.
- Det skal alltid gå en voksen foran og en voksen bak for å sikre at alle er med.
- Dersom et enkelt barn krever full oppmerksomhet (for eksempel tisse), må andre voksne få beskjed om det slik at de kan overta ansvaret for de aktuelle barna som blir igjen.
- Det brukes alltid refleksvester på barna når vi er på tur, selv de korte turene. På vestene skal barnehagens navn og telefonnummer påføres.

- Når vi går over overgangsfelt SKAL ALLTID en voksen stå/gå først og sist. Er det bare en voksen med skal denne stoppe når man har kommet over, for å sikre at alle barna har kommet seg trygt over gangfeltet.
- Ved turer med bål skal det alltid være en voksen ved bålet, barna får ikke leke med bålet eller løpe rundt det.
- Skal dere bruke kniver, sag, øks og lignende skal det ALLTID skje sammen med en voksen, barna skal aldri være uten oppsyn ved potensielle farer.

Turer med buss, sterk trafikk og mye folk

- Om barnehagen bestiller buss eller annen transport til tur skal vi kreve transportmiddel med godkjent sikkerhetsutstyr og bilbelte.
- Barna fordeles slik avdelingen synes det er hensiktsmessig og trygt.
- Barna skal telles før vi går om bord og når alle er ombord og meldes til den ansvarlige voksne at alle er på, det samme skal skje når vi går av, en ansvarlig teller barna når de kommer av for å sikre at ingen blir igjen på bussen.

Turer til/ved vann

- Alle generelle turrutiner gjelder.
- Planlagte turer til vann forutsetter godkjent førstehjelps og livredningskurs hos ansatte.
- Turer til vann skal avtales med styrer i forkant av turen.
- Barna skal ha redningsvester på.

Anbefalt innhold i førstehjelpsskrin;

- Kull (Dette i forhold til forgiftning sopper/blomster)
- Klessaks (I forhold til å klippe opp klær, ved brudd/brannskader)
- Sårservietter (Tørke av sår/huggormbitt)
- Fatle (Med tanke på brudd)
- Ispose (Med tanke på brudd)
- Branngele (Men bare på 1. og 2. grads forbrenning. Beste er å ta med ekstra vann og ett klede å fukte)
- Plaster (Sår)
- En bandasje (Fint å bruke ved, sår, brudd, klemme av vennene fra bitt av huggorm)
- Øyeskyllevann (Hvis de får noe i øynene på tur)
- Pinsett (Fint å ha ved flis)
- Brannteppe (Hvis man skal tenne bål)